

RECOLLIR PER FER AVANÇAR

Maria Coromines i Manuela Rodríguez

Devolució d'activitats

Per què cal algun instrument de devolució d'activitats?

És un instrument que contribueix a compartir contínuament i amb fluïdesa la informació. A les persones formadores ens apropa al grup ja que ens permet mostrar entre trobades que, també, estem treballant conjuntament. Fomenta la participació i la implicació de tota la comunitat: *"allò que es demana és important pel treball de grup"*. Crea expectatives. És una eina per l'optimització del temps: ajuda a situar-nos al començament de cada trobada. Permet realitzar, de manera molt ràpida i concreta, successius cicles de diagnòstic i contrast recordant *"allò que va passar"* a la Trobada x ...

Quines activitats requereixen devolució?

Des del nostre punt de vista, totes aquelles que continguin informacions o conclusions de interès per tota la comunitat, les que provoquin sensació de pertinença, les que evidencin els avenços... , totes aquelles que, a criteri de les persones formadores, poden ajudar en el procés de cohesió i consolidació de la nova comunitat, al foment de la reflexió sistemàtica, a la elaboració del portafolis, etc.

Estem parlant d'activitats com les rodes d'obertura i tancament, els microrelats, la presentació de materials d'aula, els debats dels fòrums,... o aquelles que s'han desenvolupat en petit grup i cadascú en coneix, només, una part.

No ens sembla rellevant pel grup fer devolució d'activitats con *"el riu del meu aprenentatge"* o *"paisatges interiors"* perquè les conclusions d'aquestes activitats són de caire personal i contribueixen a la cohesió del grup en tant que provoquen reflexions interns, intimes, a cada participant. Tampoc d'aquelles que ja s'ha fet una posada en comú en gran grup, o s'han tret conclusions consensuades en debat.

Convindria, doncs, que les persones formadores elaborin un document on quedi constància escrita del desenvolupament d'aquestes activitats o si més no, de les seves conclusions.

Per tal que el document sigui efectiu, ha de contenir aportacions de totes les persones participants, fins i tot, a vegades, de les persones formadores. D'aquesta manera, es fa palès la importància del treball de cadascú i tothom se sent particip dels avanços i els acords del grup.

És convenient que aquests documents siguin accessibles via moodle.

Encara que els criteris d'elaboració d'aquests documents siguin els mateixos en totes les activitats, els procediments d'elaboració varien segons si l'activitat és presencial o no presencial.

Activitats no presencials

Les activitats no presencials fetes entre trobada i trobada serveixen de fil conductor, ens permeten obrir la trobada següent, o bé amb una activitat presencial o bé amb un resum amb conclusions que es pot mostrar durant la presentació de la trobada.

Aquestes activitats no presencials precisen d'un document de devolució per dues raons:

1. Totes les activitats necessiten un tancament. Les activitats no presencials, també.
2. Per algunes activitats, el coneixement que en té cada participant depèn del seguiment que en fa al moodle. Un bon document de tancament és una síntesi que ajuda a posar-se en situació.

Fòrums

Una possibilitat per elaborar el document de devolució d'un fòrum, és escollir una frase de cada una de les intervencions. L'objectiu amb el qual es va proposar l'activitat ha de ser el que ens guiarà per fer la selecció. Es poden escollir frases positives, que s'ajusti als nostres objectius, o bé, negatives, per dóna'ls-hi la volta.

Es pot escollir una paraula clau de cada frase i fer un llistat de totes les paraules claus que han sortit i, si s'escau, categoritzar-les. Així s'evidencien les conclusions comunes.

Alguna de les conclusions es pot esmicolar, també com activitat presencial.

Activitats que es treballaran a la propera trobada presencial.

A vegades se'ls demana que pengin tasques diverses, activitats que s'hi posen per tal de evidenciar alguna cosa: poden ser activitats que fan a l'aula, fitxes d'observació, lectures, etc.

Fer un llistat, resum de cada aportació, procurant utilitzar paraules seves i sense avaluar cap d'elles.

A vegades, és convenient presentar el resum en forma de taula. L'encapçalament de la taula ens obligarà a utilitzar el mateix criteri per presentar cadascuna de les aportacions.

També es pot fer un "mapa conceptual" per tal d'interpretar les relacions entre les diferents idees sorgides.

Activitats presencials

El retorn de les activitats presencials és una mica més complicat perquè exigeix molta coordinació per part de la parella formadora. En la nostra opinió, només hauria de reflectir les intervencions de la posada en comú.

Mentre una de las persones formadores dirigeix l'activitat (escriu a la pissarra, categoritza, dóna instruccions, etc.) l'altre ha d'escriure a la llibreta, prendre apunts, anotant tot el que consideri rellevant. La "foto" de la pissarra ha de plasmar-se a la llibreta o bé es fa una foto real amb camera digital. Després, a casa es farà un resum o síntesi intentat plasmar-la de manera gràfica en forma de taula o de mapa conceptual. Aquesta síntesi es construeix entre les dues persones formadores a partir de les anotacions que ha actuat com a observadora que ha d'ajudar a omplir els buits de la memòria. Per tant, la parella ha de complementar-se respecte al record dels detalls importants del desenvolupament de l'activitat. Alhora, preparar aquest document, suposa enriquir molt el treball de les persones formadores: obliga a l'intercanvi, al contrast i al consens. És a dir, a una profunda reflexió sobre "*el què va passar*" durant la trobada. El fet de deixar-ho escrit ens permetrà "*fer memòria*" en trobades posteriors. Aquest instrument contribueix a l'engreixament de la comunitat reflexiva.

Algunes activitats presencials es realitzen en petit grup. Les conclusions a les que arriba cada grup no són conegudes per la resta de participants ja que només es comparteix el resultat o l'anàlisi que interessa en aquell moment per a la sessió. El document de devolució que elaboren les persones formadores a partir dels documents lliurats pels grups permet compartir-les en el grup gran.